

Lausunto Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2024–2026 ja talousarviosta 2024

169/02.05.00.01/2023

Khall 16.10.2023 § 209

Selostus

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on pyytänyt jäsenkunniltaan lausuntoa toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2024–2026 ja talousarviosta 2024. Lausunnot tulee toimittaa 11.10.2023 mennessä sähköpostiosoitteeseen kirjaamo@pohjois-karjala.fi. Lausunnon antamiseen on pyydetty ja myönnetty lisääaikaa maakuntaliitosta 17.10.2023 saakka.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN NÄKYMÄT KUNTATALOUDESSA TULEVINA VUOSINA

Vuoden 2024 yleiset talousnäkymät ovat heikentyneet aiemmin ennakoidusta. Taantuman ennustetaan siirtyvän ja pitkittyvän ensi vuoden puolelle. BKT:n ennusteilla, työllisyysarvioilla ja työttömyydellä on välitön yhteys julkisen sektorin tuloihin ja menoihin.

Talousnäkyminen välittyy suoraan myös kuntien talouteen. Sote-uudistuksen jälkeen kuntien verotuloennusteet heiluttavat kuntatalouden tilaa aikaisempaa voimakkaammin. Kevään kuntatalousohjelmassa veroennuste oli vahva, mikä näkyi totuttua myönteisempänä kuntatalouden rahoitusjäämäennusteena lähivuosina. Syksyn ennusteessa tilanne voi olla toinen. Verojen ohella taloustilanteen hyytyminen vaikuttaa myös kuntien muihin tuloihin, kuten myyntuottoihin.

Talousnäkyminen vaikuttaa luonnollisesti myös kuntien menoihin. Kunnilla on yhä merkittävä rahoitusosuus perustoimeentulotuen ja pitkäkestoisen työttömyysturvan rahoittamisessa. Kun talous sakkaa, työttömyys nousee ja tarve täydentää toimeentuloa erilaisilla etuuksilla lisääntyy. Kuntien on syytä varautua jo nyt näiden menoerien kasvuun ensi vuoden puolella.

TE24 uudistuksen toteuttamistapa on vahvistumassa maakunnan kuntien osalta kuluvan vuoden aikana. Siirtyvien tehtävien osalta rahoitus on jäämässä koko maakunnan osalta yli 4 miljoonaa euroa vajavaiseksi vuoden 2019 tasoon suhteutettuna siirtymäkauden jälkeen. Tämä aiheuttaa sopeuttamispainetta kunnissa ja palvelurakenteissa.

Kaikkienensa taantuma, väestön väheneminen ja korkea työttömyys aiheuttavat kunnille merkittäviä haasteita ja palvelutuotannon sopeuttamistarvetta tulevaisuudessa.

POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITON TOIMINNAN STRATEGISET TAVOITTEET VUOSILLE 2024-2026 JA TOIMINNAN PAINOPISTEET VUODELLE 2024

Osallistava ohjelmatyö ja monipuolinen EU-rahoitus

Ohjelmatyöllä ja aktiivisella EU-rahoituksen hyödyntämisellä on tärkeä rooli maakunnan aluekehityksessä. Hankerahoituksia hyödyntämällä on mahdollista

saada lisäresursseja kuntien kehittämistöimiin ja elinvoimatyöhön. Pohjois-Karjalan maakuntaliiton verkostot ja osaaminen tukevat tässä kokonaisuudessa kuntia hyvin. Suunnitellut painopisteet vuodelle 2024 vaikuttavat hyvin jäsennellyiltä ja huomioivat niin kunnat kuin koulutusorganisaatiot ja yritykset. Erityistä huomiota tulee edelleen kiinnittää hankkeiden vaikuttavuuteen ja tuloksellisuuteen.

Kestävä alueidenkäytön suunnittelu, toimiva liikennejärjestelmä, puhdas ympäristö ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Vihreän siirtymän edistäminen ja toimiva liikennejärjestelmä ovat keskeisiä tekijöitä alueen elinvoimaisuudessa nyt ja tulevaisuudessa. Yritykset painottavat sijoittumispäätöksissään näitä tekijöitä tutkitusti aiempaa vahvemmin. Mm. uusiutuvan energian hyödyntäminen, toimiva liikennejärjestelmä (tie-, raide-, vesi- ja lentoliikenne) ovat edellytyksiä sille, että maakunta pysyy kansallisessa ja kansainvälisessä kilpailussa mukana. Maakunnan metsäosaaminen on jo pitkään ollut vahvuutemme ja sitä on syytä vaalia jatkossakin.

Edunajaminen ja maakunnallinen yhteistyö

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto toimii kuntien yhteisenä edunvalvojana. Tällä työllä on tärkeä rooli, sillä yksittäisten kuntien vaikutusmahdollisuudet asioihin ovat olennaisesti pienemmät. On keskeistä, että edunvalvonnassa ollaan ajan hermolla ja yhteistyö kuntien, maakuntaliiton, koulutusorganisaatioiden ja elinkeinoelämän välillä toimii ja viestiä saadaan eteenpäin. Uuden hallituskauden käynnistyttyä on tarpeen pitää huolta siitä, että Pohjois-Karjalan kuntien ääni kuuluu kansallisia päätöksiä tehtäessä jatkossakin. Listatut toiminnan painopisteet edunvalvonnan osalta sisältävät kattavan määrän tehtävää, eikä niihin sinällään ole huomauttamista.

Maakunnallisen yhteistyön osalta on kuluvan vuoden aikana tapahtunut muutosta aiempaan verrattuna. Maakunnallisen matkailuyhtiön tilanne ja työllisyysalueen muodostaminen ovat osoittaneet, ettei kuntien intressejä ole pystytty yhteensovittamaan kaikilta osin optimaalisesti. Maakunnallista yhteistyötä rakennettaessa tulisi pystyä huomioimaan jatkossa paremmin yhteinen, maakunnallinen edunajaminen ja toisaalta yksittäisten kuntien tarpeet.

Imagomarkkinointi ja osaajahoukuttelu

Pula osaavasta työvoimasta on arkipäivää kunnissa. Moniin tehtäviin ei löydy osaavia tai päteviä hakijoita riittävää määrää. Kilpailu osaajista on maailmanlaajuista ja Pohjois-Karjalan tulee erottautua positiivisesti edukseen niin kansallisesti, kuin kansainvälisestikin. Näkyvyyttä saavutetaan mm. imagokampanjoilla, tapahtumilla ja kohdistetulla markkinoinnilla. Maakunnallinen markkinointiviestintä on ollut viime vuosina näkyvää ja saatu palaute erinomaista. Vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden mittareita on syytä hyödyntää tässäkin ja seurata aktiivisesti mitä ympärillä tapahtuu.

Maakunnalle ja kunnille tärkeitä asioita tulee nostaa aktiivisesti näkyväksi mm. edunvalvonnan osalta. "Pohjoiskarjalaisuuden" tulisi jatkossakin olla tunnettu ja arvostettu brändi, josta voimme olla ylpeitä.

Talousarvio 2024 ja -suunnitelma 2024–2026

Jäsenkunnilta vuonna 2024 perittävät maksuosuuden on arvioitu pysyvän vuoden 2023 tasolla, jota voidaan pitää hyvänä asiana. Käyttötalousoosassa huomiota tulee kiinnittää ostopalvelujen ja toimintamenojen kulukuriin. Vastaavan tasoihin korotuksiin ei kuntien omassa toiminnassa ole tulevina vuosina varauduttu. Tilavuokrien osalta tulee selvittää, vastaavatko nykyiset toimitilat tarpeita ja onko käyttöaste riittävällä tasolla.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitolla on taseessaan kumulatiivista ylijäämää 0,85 miljoonaa euroa. Maakuntaliiton toiminnan luonne ei ole siinä määrin riskialtista, että tulevaan tulisi varautua merkittäviä ylijäämiä kerryttämällä.

Outokummun kaupunki katsoo, että Pohjois-Karjalan maakuntaliiton talousarvio tulee laatia alijäämäiseksi niin, että taseeseen jäävän kumulatiivisen ylijäämän määrä on 0,50 miljoonaa euroa.

Vaikutusarviointi	ei
Valmistelija	vs. hallinto- ja talousjohtaja
Lisätietoja	vs. hallinto- ja talousjohtaja Pasi Lamminluoto, 044 755 9515, pasi.lamminluoto@outokummunkaupunki.fi
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus esittää selostusosassa todetun lausuntonaan Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2024-2026 ja talousarviosta 2024.
Päätös	Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Merkintä: Sanna Antikainen ja Hanna Räsänen ilmoittivat olevansa esteellisiä ja olivat poissa kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon ajan klo 17:42-17:46. Esteellisyyden syy: yhteisöjääviys, Sanna Antikainen ja Hanna Räsänen ovat Pohjois-Karjalan maakuntahallituksen jäseniä.
